

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет корекційної та соціальної педагогіки і психології
Кафедра психолого-медико-педагогічних основ корекційної роботи

СИЛАБУС
з дисципліни
Спецметодика історії

1. Загальна інформація про курс

Назва курсу, мова викладання	Спецметодика історії
Викладачі	Рухзевич Ірина Леонідівна
Профайл викладачів	http://.kpnu.edu.ua/
E-mail:	rudzevych@kpnu.edu.ua
Сторінка курсу в MOODLE	https://moodle.kpnu.edu.ua/enrol/index.php?id=489
Консультації	понеділок

2. Анотація до курсу

«Спецметодика історії» є нормативною дисципліною професійної підготовки, на вивчення якої передбачається 120 год., з яких для денної форми навчання: 48 аудиторних год. (20 лекційних год., 28 год. практичних занять), 72 год. самостійної роботи; для заочної форми навчання: 16 аудиторних год. (8 лекційних год., 8 год. практичних занять), 104 год. самостійної роботи.

За результатами навчання здобувач вищої освіти оволодіє основними компетентностями, необхідними для:

- забезпечення реалізації в навчальному процесі принципу історизму, об'єктивності в оцінці фактів, явищ, подій;
- **забезпечення активної самостійної роботи учнів над історичним матеріалом.**

3. Мета курсу

Метою викладання навчальної дисципліни «Спецметодика історії» є вивчення проблем методології, методики, організації науково-дослідницької роботи, що сприяє активізації творчого мислення, наукового пошуку; оволодіння фундаментальною, загальнонауковою, конкретно- науковою методологією та історичними методами дослідження.

4. Основні підходи до вивчення дисципліни

Вивчення дисципліни ґрунтується на партнерській співпраці викладача і студента, особистісно-орієнтованому підході до освіти, принципі систематичності та послідовності в освіті, аналітико-синтетичній професійно спрямованій діяльності здобувача вищої освіти.

5. Результати навчання

За результатами вивчення навчальної дисципліни студенти повинні:

знати:

- процес формування системи історичних знань у учнів спеціальної школи; методи та методичні прийоми навчання та виховання учнів з порушеннями інтелекту у процесі вивчення історії на уроках і в позаурочний час;
- основні засоби навчання історії в спеціальній школі;
- міжпредметні та міжкурсові зв'язки;
- форми організації навчально-виховного процесу з історії;
- система перевірки й оцінки знань та вмінь учнів спеціальної школи; форми та методи позакласної роботи з історії;
- проблеми сучасної спецметодики викладання історії

вміти:

- застосовувати різні методи та прийоми навчально-виховної діяльності з учнями з порушеннями інтелекту на уроках і в позаурочний час;
- готувати та проводити уроки різних типів;
- складати план-конспект уроку;
- виготовляти та застосовувати різні наочні посібники;
- оцінювати знання та вміння учнів; готувати та проводити факультативні заняття;
- обладнати шкільний кабінет з історії;
- проводити методичні дослідження;
- працювати з науково-методичною літературою.

6. Обсяг і ознаки курсу

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік навчання	3	3,4
Семестр вивчення	6	6, 7
Кількість кредитів ЄКТС	4	4
Загальний обсяг годин	120	120
Кількість годин навчальних занять	48	16
Лекційні заняття	20	8
Практичні заняття	28	8
Семінарські заняття	-	-

Лабораторні заняття	-	-
Самостійна та індивідуальна робота	72	104
Форма підсумкового контролю	залік	залік

7. Організація навчання.

Навчальна програма дисципліни передбачає вивчення 10 тем, кожна з яких розглядається на лекційних і практичних завданнях (для студентів денної форми навчання) і передбачає попереднє оволодіння знаннями і вміннями з гуманітарних, соціальних, природничих, психолого-педагогічних дисциплін.

Організація навчання передбачає цілеспрямовану самостійну роботу студентів, виконання практичних завдань аналітичного, узагальнюючого професійно спрямованого характеру.

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Спеціальна методика викладання історії як педагогічна наука.

Тема 1. Спецметодика викладання історії в спеціальній школі як педагогічна наукова дисципліна. (2 год. лк, 2 год. практ. зан.). Методика викладання історії в спеціальній школі як педагогічна наукова дисципліна. Предмет та завдання спецметодики викладання. Зв'язок спецметодики викладання історії з іншими педагогічними науками. Дидактичні принципи навчання. Принципи навчання історії в спеціальній школі.

Тема 2. Зміст курсу історії в спеціальній школі. Завдання та структура. (2 год. лк, 2 год. практ. зан.). Зміст курсу. Основні компоненти змісту історичного матеріалу. Історичні факти та їх класифікація. Теоретичний матеріал в історичному курсі.

Тема 3. Особливості засвоєння історичного матеріалу учнями з порушеннями інтелекту. (2 год. лк, 2 год. практ. зан.). Сутність і особливості пропедевтики вивчення історії в спеціальній школі. Рівні засвоєння учнями спеціальної школи історичного матеріалу.

Тема 4. Урок історії в спеціальній школі. (2 год. лк, 4 год. практ. зан.). Структура уроку історії в допоміжній школі. Типи уроків історії. Вимоги до вивчення нового матеріалу уроків історії в допоміжній школі. Робота з картою на уроках історії. Особливості застосування різних видів наочності на уроках історії.

Місце художньої літератури, документальних джерел, преси в засвоєнні історичних знань.

Тема 5. Методи навчання історії в спеціальній школі. (2 год. лк, 2 год. *практ. зан.*). Методи навчання історії. Становлення специфічних методів навчання історії. Використання наочності при вивченні історії. Сюжетна картина. Наборне полотно, каса. Історична карта. Використання відеоматеріалів. Ігрові методи при навчанні історії у спеціальній школі. Кейс-метод. Використання ІКТ.

Тема 6. Особливості формування історичних понять і причинно-наслідкових зв'язків у процесі навчання історії у спеціальній школі (2 год. лк, 4 год. *практ. зан.*). Етапи формування історичних понять. Їх класифікація. Основні методичні умови, прийоми та засоби формування понять. Психологічні особливості засвоєння учнями історичних понять. Формування дидактичного прийому порівняння. Формування причинного –наслідкових зв'язків у учнів з порушеннями інтелекту.

Тема 7. Особливості формування уявлень про історичний час на уроках історії в спеціальній школі. (2 год. лк, 4 год. *практ. зан.*). Формування поняття історичного часу. Особливості формування уявлень про час в учнів з порушеннями інтелекту. Причини складнощів в розумінні понять історичного часу дітьми з порушеннями інтелекту. Історична періодизація, умови корекції уявлень щодо історичного часу у школярів з інтелектуальними порушеннями. Основні дидактичні прийоми та засоби формування часових уявлень. Роль засобів наочності в процесі формування історичного часу в учнів з вадами пізнавальної сфери

Тема 8. Формування історико-просторових уявлень в учнів з порушеннями інтелекту(2 год. лк, 4 год. *практ. зан.*). Відображення історичних подій у часі та просторі. Основні дидактичні прийоми та засоби формування історико-просторових уявлень в учнів з порушеннями інтелекту. Роль засобів наочності в процесі формування історико-просторових уявлень в учнів з порушеннями інтелекту.

Тема 9. Самостійна робота на уроках історії в спеціальній школі. (2 год. лк, 4 год. *практ. зан.*). Навчально-виховне й корекційне значення самостійної роботи для учнів з порушеннями інтелекту. Підготовка учнів до виконання самостійної роботи. Види самостійної роботи. Самостійна робота учнів з текстом.

Основні вимоги до організації й проведення самостійної роботи учнів спеціальної школи на уроках історії.

Тема 10. Позакласна та позашкільна робота з історії. (2 год. лк, 2 год. *практ. зан.*). Позаурочна робота з історії в сучасній школі. Історичні і суспільствознавчі гуртки і клуби. Історичні турніри. Оцінювання і заохочення. Шкільний кабінет історії та його місце в організації позакласної роботи з історії. Позашкільна робота з історії. Реалізація диференційного та індивідуального підходу.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основні:

1. Косенко, Ю. М. Становлення та розвиток спеціальної методики навчання історії: друга половина ХІХ – початок ХХІ століть : монографія. Чернівці : Букрек, 2016. 216 с.
2. Основи спеціальної дидактики / Під редакцією І.Г.Єременка. Київ: Рад. школа. С.117-121.
3. Бондар В.І., Плешканівська Г.М. Методичні рекомендації щодо удосконалення процесу навчання на уроках історії в допоміжній школі. Київ, 1985.
4. Стражев А.И. Методика преподавания истории. Москва: Просвещение, 1964.
5. Капустин А.И., Кавтонюк П.Е. Методика преподавания истории. Славянск: СГПИ, 1992.
6. Опыт преподавания истории во вспомогательной школе / Под ред. Кузьмицкой М.И. - Москва: Просвещение, 1964.
7. Арнольдов М.А. Самостоятельная работа учащихся на уроках истории // Дефектология. 1972. № 2.
8. Синев В.Н., Капустин А.И. Изучение причинно-следственных связей между историческими событиями в старших классах вспомогательной школы // Дефектология. 1986. № 4.
9. Финкельштейн И.И. Представления и понятия о времени у детей-олигофренов // Известия АПН РСФСР. Т. 2. С. 114.
10. Пузанов Б.П. Особенности понимания элементов правовых знаний учащимися старших классов вспомогательной школы // Дефектология. 1988. № 3. С. 14- 16.

Додаткова література:

Уся література, яку студенти не можуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

8. Вимоги до оцінювання

Поточне оцінювання здійснюється на підставі якісного аналізу теоретичних знань здобувача вищої освіти, виконання студентом практичних завдань та самостійної роботи. Враховується рівень сформованості програмних компетентностей навчання, що містяться в освітній програмі.

Кількісне оцінювання результатів навчання

Поточний і модульний контроль (80 балів)		Самостійна робота (20 балів)	Сума
Поточний контроль	МКР	20 балів	100
40 балів	40 балів		

9. Політика курсу.

Максимальний бал оцінки поточної успішності студентів на навчальних заняттях – 12.

Якщо студент не відпрацював пропущені навчальні заняття, не виправив оцінки 0,1,2,3, отримані на навчальних заняттях, не виконав модульної контрольної роботи (МКР), завдання самостійної роботи менше ніж на 60% від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт, він вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю.

Пропущені заняття студент має обов'язково відпрацювати. За відпрацьовані лекційні заняття оцінки не ставляться, за практичні заняття нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Студенту, який не виконав поточних домашніх завдань, не підготувався до навчальних занять, в журнал обліку роботи академічної групи ставиться 0 балів.

Студент, знання, уміння і навички якого на навчальних заняттях за 12-бальною шкалою оцінено від 1 до 3 балів, вважається таким, що недостатньо підготувався до цих занять і має академічну заборгованість за результатами поточного контролю. Поточну заборгованість, пов'язану з невідповідністю або

недостатньою підготовленістю до навчальних занять, студент повинен ліквідувати. За ліквідацію поточної заборгованості нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Модульна контрольна робота (МКР – 40 балів)

МКР передбачає перевірку знань і вмінь студентів з дисципліни. МКР містить теоретичні та практичні завдання. Модульна контрольна робота виконується у письмовій формі. До її написання допускаються всі студенти. Позитивна оцінка за МКР не покращується. Невиконання МКР оцінюється 0 балів.

Студенти, які за результатами виконання МКР отримали рейтинговий бал менший 60 % від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися для її виконання або не виконали її завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість, ліквідація якої є обов'язковою.

Самостійна робота (20 балів)

Контроль за самостійною роботою здійснює викладач на практичних заняттях та консультаціях. Студенти для виконання завдань самостійної роботи заводять окремий зошит.

Семестровий залік

Якщо студент виконав всі завдання практичних занять, звітував на консультаціях чи заняттях про результати самостійної роботи, то він одержує залік. Студенти, які мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, зобов'язані ліквідувати її в терміни, визначені графіком навчального процесу. Після цього вони усно відповідають на питання до заліку.

Вивчення дисципліни передбачає академічну доброчесність викладача і студентів; вміння студентів бути самостійними, незалежними, креативними при виконанні самостійних завдань.